

VALTUUTETUN VALTUUSTOALOITE**Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)**

Sari Huuskonen/ Keskusta
Keskustan valtuustoryhmä

Aloitteen päivämäärä: 14.4.2026

Aloitteen aihe

HYTE-RAHOITUS-hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden käyttö hyvinvoinnin edistämiseksi. HYTE- kertoiimesta saatua valtionosuuden lisäosaa alettaisiin osittain käyttämään vuoden 2027 alusta alkaen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Aloitteen teksti

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Valtuutettujen rooli on keskeinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudessa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pohjautuu vahvasti kuntien ja hyvinvointialueiden sekä muiden toimijoiden kanssa tekemään yhteistyöhön. Kunnille jää erityisesti vastuulle ennalta ehkäisevän työn velvollisuus.

Kunnille on otettu vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin, joka on kannustin kunnille ja tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kuntia kannustetaan rahallisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan edellytys.

Esitämme, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen valtiolta tuleva HYTE-kertoiimesta saatua valtionosuuden lisäosan rahoitusta "korvamerkitään" käytettäväksi siihen mihin se on tarkoitettu eli terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Erityisesti nuoret, ikäihmiset ja erityisryhmät tarvitsevat HYTE-rahoituksen mahdollistamaa toimintaa. Kehittämisen kohteita löytyy etenkin kulttuurin ja liikunnan osa-alueilta Reisjärven laajan hyvinvointikertomuksen mukaan. Tällä uudelleen mietittävällä rahojen kohdentamisella, meillä on myös mahdollisuus nostaa Reisjärven HYTE-kerrointa, joka maakunnallisesti tarkasteltuna on edelleen verrattain alhainen verrattuna Pohjois-Pohjanmaan muihin kuntiin, vuonna 2024 56. Nämä toimenpiteet edistäisivät asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä ja voisimme saada lisärahoitusta valtiolta. Tällä hetkellä Reisjärven HYTE -rahoituksen lisäosa on ollut 43 236 euroa vuonna 2024 ja vuonna 2025, 45 184 euroa.

On suositeltavaa laatia HYTE-rahaman käyttöön läpinäkyvät periaatteet, joiden mukaan raha kohdennetaan vuosittain. Lisäksi tulee tehdä vaikuttavuuden arviointia HYTE-rahaman kohdentamisesta vuosittain. Erityisesti toiminnassa olevan HYTE-työryhmän tulee kiinnittää

huomiota HYTE- rahoitusta koskeviin kyselyihin vastaamiseen, ja tätä kautta raportoinnin seuraamiseen, jotta HYTE-kerroin saadaan nousemaan. Tämä ns. HYTE-raha tulitisiin budjetoimaan keskushallinnon budjettiin ja se tulisi johtoryhmän hallinnoitavaksi. Ehdotamme, että vuosittaisen HYTE-raham suuruus tulisi olemaan 1/3 osaa HYTE-kertoimen mukaan maksettavasta valtionosuudesta, joka on tiedossa siinä vaiheessa, kun talousarviosuunnittelu käynnistyy. Käytännössä HYTE-raha varattaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2027 talousarvioon, joten se tulisi olemaan käytettävissä vuoden 2027 alusta.

Aloitteessa mukana ovat:

Sari Huuskonen/ KESKUSTA

Keskustan valtuustoryhmä

Anja Suontakanen / Vapaa Reisjärvi

Kari Sorola / Reisjärven Uudistus ry